

Aloite koulutus työpaikoilla

1980-luvulla käynnistynyt keskiasteen ammatillisen koulutuksen reformi ei ehtinyt kunnolla toteutua, kun sen murentaminen alkoi ensin resurssien vähentämisellä kohdistuen lopulta koulutussisältöjen madaltamiseen (ja pahimmillaan koulutusten keston lyhentämiseen).

Ammattikouluissa ei tuhottu vain yleissivistystä: ”Myös ammatillisissa aineissa rima laskettiin liian alas”.

Yritysten pitää ottaa vastuu harjoittelupaikoista.

Enemmän resursseja ennen muuta ammatillisen koulutuksen lähiopetukseen.

Päästetään osaavat ammatilliset opettajat aidosti opettamaan.

Ammattikoulureformin usein toistettu tavoite oli siirtää osaamisen oppilaitoksesta työpaikalle Näin ei ole tapahtunut.

Jos luku- ja kirjoitustaito on vajavainen, ei väylää uralla eteenpäin ole.

Ns. uudistukset tosielämässä vesittäneen käytännönläheisestä oppimisesta.

Esim. yritykset eivät tarjoa rakennusalan opiskelijoille läheskään riittävästi harjoittelupaikkoja ja samalla valittavat, että osaamisen taso osalla nuoria on heikentynyt. Ilman harjoittelua, palkatonta ja palkallista, ei ammattitaito voi kehittyä.

Etenkin julkisissa rakennushankkeissa on syytä velvoittaa urakoitsijat tarjoamaan nuorille ja aikuisopiskelijoille harjoittelupaikkoja koko työmaan ajan. Sama muissakin ammateissa.

Työn tilaaja saa asettaa vaatimuksia urakoitsijoille. Tämän asian edistämiseksi kuntien ja hyvinvointialueiden juuri valituilla uusilla poliittisilla päättäjillä on näytön paikka.

Joka kolmas keskeyttää?

Toisen asteen ammatillinen koulutus on ollut vuosikymmeniä jatkuneen myllerryksen kohteena.

– Ratkaisevaa vahinkoa koulutukselle tuotti Sipilän hallituksen ammattikoulureformi vuonna 2018 satojen miljoonien eurojen leikkauksineen, Väitöskirjatutkija Penni Pietilä osoitti: koulutuksesta poistettiin kaikki, mistä ei ole hyötyä työelämässä.

Käytännössä leikattiin yleissivistävien aineiden, kuten äidinkielen ja matematiikan, opetusta. Samalla oppimistavoitteita laskettiin niin, että opettajat sanovat, että opiskelijoilta ei saa edes vaatia mitään.

– Vaatimustason lasku ei koske vain yleissivistäviä aineita, vaan myös ammatillisissa aineissa rima laskettiin lattian tasolle.

Tuloksena sivistymätön duunari?

– Kenen etu on sivistymätön duunari

Kuitenkin koulutusjärjestelmää vuosikymmenien ajan muokattiin suuntaan, joka mahdollisti opintopolkuja peruskoulusta toisen asteen opintojen kautta yliopistoon saakka.

– Yleissivistyvän opetuksen romahduttaminen on johtanut täysin toiseen suuntaan. Jatkuvasti kasvavat työelämän vaatimukset edellyttävät yhä useammin myös fyysisen työn tekijöiltä osaamista esimerkiksi äidinkielessä. Jos jopa luku- ja kirjoitustaito on vajavainen, ei väylää uralla eteenpäin ole.

Tunnistaako ammattikoulut näitä mm. rakennustyöväenliiton huolen aiheita.

Esitämme, että Raahen kaupunki kaikissa uusissa työmaa/työkohteissa ja vastaavissa tilanteissa huolehtii, että mukana on oppimassa ammattikoululaisia.

Raahen 26.1.2026

Viljo Lehmusketo

Vasemmiston valtuustoryhmä